

Cjistlo 28.
13. julijs.

Romhaj Bóh!

Lětník 23.
1913.

Sy-li spěval,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěvaš,
Swérnje dželaš
Wšedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw će!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa žo kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiczsichčeřni w Budyschinje a je tam ſa ſchtwórlétmu pſchedplatu 40 pj. doſtacž

8. njedžela po ſvjatej Trojizy.

Mat. 7, 15—23.

Pſched něchto lětami wotpadnjený předadshi duchowny tam a ſem po naſchim wótznym kraju, tak tež we Lužizy, ſe ſjawnyymi pſchednoſčkami wustupowasche, w kotrychž wón žiweho Boha přejeſche. Tego ludowe ſhromadžisny běchu ſylnje wopytane a wulke roſhorjenje ſbudžichu. Njepeſche-čeljo zhrkwje žo njemało wježelicu. Derje ſmyſleni ſ týchnej hoſočžu hľuboku ſchodus wobžarowachu, kotraž na tajke waschnje we wutrobach njewobtwerdžených poſklu-charjow naſta. — Kajki džiw pak ſ Božeje hnady! Tutón muž je žo wot ſwojich bludnych puežow ſažo na pravu ſežežku namačal! Wón ſmě ſažo duchownského ſaſtojiſtwa hľadacž něhdžé w jenej ſchwajzařské wofadže. Spocžat̄ pak a naſtorf jeho ſnitskowneho wobroczenja je byl, kaž je žo ſam wuſnał, ſo je žo dyrbjal dohľadacž, kajke ſru-đne plody jeho ſaniczaza wucžba nježe a kaž hruboſczi a njeduſchnoſčam poſkuje.

Njeje to ſajimawe wuſnacze? Njeponha nam to ſamo ſroſymicž, ſchtož knjes Jesuš měni, hdyž praſi: „Na jich plodach dyrbicze wý jich poſnacž“? Hacž ſu na tamneho nakaſanju ſwój džel mèle, ſnanoo runje te ſlowa, ſ kotry- miž naſch ſwérny Sbóžnik naž pſched falschnymi profetami napominacž a wobarnowacž pyta?

Falschni profetojo chzedža kſheſczijana ſawjeſč a wu-jebacž. Woni ſ ležnoſču a ſ mozu ſa jeho najlepſchim

ſteja, niž ſa jeho ſlěborom abo ſlotom abo draſtu abo domom, ale ſa poſkom, měrom, ſbožom jeho nježmjerneje duſčhe. W nich žo czémne mož ſzé ſběhaju, kotraž pſche-čiwo Bozej prawdze ſteji, ale niž naheje, ſameje ſzé, wjele bóle tajkeje, kž je naměſhانا ſ wjazn abo mjenje ſorniſtami wěrnoſcze. Naſa ſza njeje tak ſtraschna, kaž tuta, a jeje žo hladacž je lohko. Czežko pak je bjes ſhablanja wofstacž, hdyž we wowezej draſeže pſchindu, kž ſu ſnitskach torhaze wjelfi. Tich woweža draſta, — to je jich hladke powiedanje, kotrež rjenje ſ wuſhomaj nuts dže, jich pſcheczel-niwe waschnje, kž wutrobu wobkuſluje, jich wulka huba, kž ſchtó wě ſchtó ſubi, pſchede wſchém pak, ſo žo ſamo na Boha a Bože ſłowo powołaju, kaž bych u w Božim mjenje rěčeli. Tajzy ſu pſchischli hžom w japoschtoſkim čaſku, kaž džé je w listach knjegowych pōſłów wjele dobreje radý runje w tym naſtupanju naſakacž. Tajzy budža pſchihadžecž, tak dolho hacž ſměje ſwětlo wojovacž ſ czémnoſču. Bjes džiwa, ſo žo ſ nimi mjeřwi w naſchim čaſku ſ jeho wótrymi duchownymi bědzenjem. Bjes džiwa tež, ſo žo jim radži, jich wjele ſa ſobu na ſwoju ſtronu czuhňyč.

A tola je móžno, wjelka roſefnacž wot wozzy. Kaž žo njehodži kicže ſběracž wot czernjow abo figi wot wóſtow, tak njemóže ſe ſleho ſorjenja bluda a ſzé narosež poſkomny plód prawdoscze, ſpoſojnosćze, ſczećpliwoſćze, poniznosćze, ani ſchtož je hewaſ wérne, czeſzne, prawe, pōzciwi, luboſne, kħwalobne, ani ſchtož ſluži ſ poſbehowanju, ſ natwarjenju, ſ polepſchowanju, ſ wuſwjeczenju ludži. Pſchidate, ſo tuto

pschirunanje ſamo na ſebi hiſheze njeponho, pschezo na mēscze duchow ſpytac̄, ſchtož wſchaf by witane bylo — plod ſrawi pomaku —; pschidate tež to, ſo mohlo druhdy na jedyn boł ſlužbu ſapowjedzic̄, dokelž može ſaſlepjeny ſchłodny wodžet ſam ſa ſwoju woſhobu wobhlaſtiwy czlowieku byc̄, na kótrymž žaneho ſleho ploda widziez njeje, — ſchtož ſo Božemu Duchej wodžic̄ dawo, kiž naš roſhwěczi ſe ſhwětlem ſwojeje jaſnoscze, tón tola ženje njeſtrjeba ſo po czmje maſzac̄, ale ſměje roſhwětleny woczi pōſnacza a budže wjedzic̄, na czim je. Hac̄ budže tym tybzazam a ſaſo tybzazam w naſchich dnjach, kofſiž ſu ſo naręczec̄ dali, wózow wěru a ſwěru wopuszczic̄, hiſheze juſu kaž ſchupiſny wot wočow padnyc̄, ſo budža pytnyc̄ a widzec̄, komu ſu wěrili? Njech ſo ſ prawom roſdželenje czini mjes ſawjednikami a mjes ſawjedzenymi, tak wjele je tola tež wěſte, ſo nichto žaneho ſamolwjenja nima, hdyz njeje džeržał, ſchtož mějefche, a je ſebi dał wſac̄ ſwoju krónu. O poſluchaj na hloſ ſwojego dobreho paſtyra, ſo ſo njeby dał ſjebac̄ a ſo ſo njeby ſam ſjebal.

Pſchetož tež to je mózno, ſo ſam ſjebac̄ wo ſwoje najlepſche. „Woni njebudža wſchitzu, kiž ſe mni rjeknu: ſenjeze, ſenjeze, do njebeſkeho kraleſtwia pſchinic̄; ale czi, kiž wolu czinja mojego Wótza w njebeſbach.“ Šchto to rěka? Chze wón jow do předka jako njezužitnu wěz ſacziſhnyc̄, ſchtož je poſdžischo ſa prawe pſchipóſnał: „Wy mi rěkacze miſchtr a knies, a prajicze prawje?“ To ſo njeſtań. Pſchi tym woſtanje, ſo dyrbí, kiž do njebeſkeho kraleſtwia chze, k nemu rjez: „Senjeze, ſenjeze! Pſchetož, ſchtož ſo k mjenu teho ſenjeſa budže wołacz, tón budže ſbóžny.“ Ale na to ſo pſchi tym božedla ſabyc̄ njeſmě, ſo, kaž faſſchnych profetow dželo nuſnje ſle plody pſchinjesc̄ dyrbí, tak tajke wěrjaze wołanje k jeho mjenu nuſnje dobre plody pſchinjesc̄ dyrbí, a to wone ſu: czinic̄ wolu njebeſkeho Wótza. Na město tutych dobrých plodow ničo druhe ſtupic̄ nje-móže ani wěſhczenje w Jeſuſowym mjenje ani czertow wuhojenje w Jeſuſowym mjenje ani dokonjenje wulſich a mnohich ſkutkow w Jeſuſowym mjenje. Njepraj, to ſu tola dobre plody wěry do Jeſuſa. Woſhlaſane wot teho, ſo ſo druhdy jeho najſwjeczishe mjeno na kuſlaſte wafſhne njezužitnje wužiwa, — hdyz Pawoł ſa wuſanknjene nima, bjes ſuboſcze ſ czlowiſkimi a jandželskimi jaſylami rěczeč atd., dha tež njeje wuſanknjene, předowac̄ a wěſhczeč, czertow wuhojenec̄ a wjele ſkutkow czinic̄ w Jeſuſowym mjenje bjes wěry, mjenujz bjes wěry, mjenujz bjes teje wěry, kofraž w džeczazej poſluſhnoſci czini wolu njebeſkeho Wótza. A ſchto potom? ſ khotnym ſudnym ſłowom ſenje ſwoje napominanje ſkónczí: „Tehdý budu ja jim pōſnac̄: Da waž nihdý njeſzum ſesnal; džicze precz wote mnje wſchitzu, wy ſloſtnizu.“

Dajmy ſo woſarnowac̄ a proſhmy:

Jeſu, daj dobyc̄! ach njeſdaj, ſo panu,
Hdyz ſo tež ſběhaju ſ mozu te ſzé;
Hdyz mje pſches jebanje k ſebi nět̄ czahnu,
Tehdý njech twoja móz wjetſchiſcha je.
Stej pſchi mni, mój kralo, mój Božo,
Njech duchow ſpytam, we wójnje daj ſbožo!

Hamjení.

Z. w Khw.

Sbože kſchesczana.

Miłosćziwy, ſmilny Božo,
Sejerpný, dołhocząſkiwy!
Horžy džak wſmi, ſo mam ſbožo,
Šchtom byc̄ w twojej winižy;
Hižom jako džeczo mie
Twój Duch do njej plodzik je.

Tu ja nětko roſtu, ſczeju,
S twojej hnadi pſchibywam;
Pruhi njebla dže mie hrěju,
Dobru žimnoſc̄, wlohu mam.
Duž móz Ducha ſwiateho
Njech tež plody ſjewja ſo!

Plodny ſchtom byc̄ pſcheju ſebi,
Njerunac̄ ſo figowzej,
Kiž ſo jeno ſ liſčom debi,
W kótrymž ani plodzik njej.
Šchtomu plodowbohate
Te ſu Bohu ſpodobne.

Pſchetož Boh ſo ſa plodami
Praſcha ſ wulſej ſczeſpnoſc̄u,
Kotruž ma wón ſ hrěſhnikami,
Njeandže hnhydom k ſudzenju;
Ale dleſchi pſchezo ſaſ
A poſucze jim hnady czas.

Duž mi duschu pſelni radoſc̄,
Woſchewja ju ſe ſbožom,
So iej ſpožczena bu žadoc̄,
S Boha byc̄ tu plodny ſchtom,
Kiž ſo mlečni ſeleni
A Bożej czesczí ſ plodami.

Zunu paſ, hdyz motankuje
Nam ſo wěczna winiza,
Dha njech plody woſhnađzuje
Boža ſchędroſc̄ pſches Chrysta.
Sa woſho potom Bohu tam
Wyschſku khalbu ſaspewam!

K. A. Fiedler.

Dobry ſchtom ſ dobrymi plodami.

Evangelſko-lutherſka zyrkej bě w czeſkych domapytanjach 30let-nej wójny we wěrje trochu woſlabnyla. Na czistoc̄ wučzbh ſo wſchaf jara hladasche, na pobožne ſhodzenje paſ mjenje. Duž naſta tak mjenowaný „pietismus“ t. r. hibanje, kiž woſebje na pobožne ſhodzenje cziszczeſche. Pſchihotowane bu tuto hibanje pſches nekotrych woſebje wěrjazych mužow, kaž pſches Valerija Herbergarja, Zana Arndta, Kſchesczana Scrivera, Pawoła Gerhardta a druhich; do ſkutka ſtajene paſ bu wono pſches Filippa Žakuba Spenerja.

Tónžamh ſo w lécze 1635 w Rappoltsweileru w Elſazu narodži. Wot lěta 1651 bě na univerſiže w Straßburgu, naj-předn jako wučomž, poſdžischo jako professor, doniž jeho w lécze 1666 do Frankfurta nad Majnom ſa přenjeho fararja njeponowach. Spenař bě muž wulſotnych duchownych darow a woprawdžiteje bohabojoſcze. Wo nim prajachu, ſo njeje ženje ſe kſchesczana ſeje hnady wupadnýl. Duž žadýn džit̄ njebe, ſo jemu njeodohaſche, hdyz ludžo prawu wučzbu ſnajachu; wón chyſche na nich

pobožne živjenje widzecz a mějesche sa to, so woni, budža-li
ho sažo domach prawje šwēru w Božim ſlowie wobhōnjowacz,
tež k žiwei wērje pſchiindu. Duž pocza w lēcze 1670 na ſwojej
ſtwie ſ pobožnymi ſtawami ſwojeje woſady ſhromadžiſny wotdžer-
žowacz, w kotrychž by ſ modlitwu ſapoczał a potom něchtio
ſ biblije abo ſ natwarjazych knihow wucžitał. Tute ſhromadžiſny
buchu pſchezo hóle a hóle wophtowane, so dyrbjachu ho ſkónečnje do
žyrkwie pſchepožožiež. W tychle ſhromadžiſnach Spenar njeſchesta,
k pobožnemu ſhodženju napominacz. Tola ſwoje žadanje tež bórsh
w knihach wuprají, kiz w lēcze 1675 wuda a kiz woprawdžith po-
žohnowanym woheň w zyłej evangelskej žyrkwi ſaložichu. Te knihi
mějachu to napišmo: „Via Desideria, abo wutrobne žadanje po
Bohu spodobnym porjedzenju wérneje kſcheczijskeje žyrkwie“.
W tychle knihach Spenar njeđostatki a brachi evangelskeje žyrkwie
bjeſe wſcheje ſmilnoſcze wotkrywaſche a ſchecz žadanjow k polep-
ſchenju ſtajesche, mjes druhimi woſebje to dwuje: so by ho biblija
hóle roſſcherjala a so bychu ho ludžo w domach k natwarjenju
mjes ſkobi ſhadžowali. Tale kniha wſchudžom wulki ſacžiſchež
činjeſche a po jejnych žadanjach ſu tež ludžo činiſti. Tež pola
naž Sſerbów Spenarjowe ſlowa na ſkalojtu rolu padle njeſku; ſu
tola naſchi ſerbſzy wótzojo pocželi tajke nutrnoſcze w domach
wotdžeržowacz, kotrež ſu jím k wulſemu duchownemu žohnowanju
były a tež woſebje luboſez k miſionſtu ſbudžowale a hajke. Nekotryžkuli ſerbſsi ſchedžiwz je hiſcheze mjes nami, kiz je na
tajlich domjazych nutrnoſczech jako mloženž džel brał a kiz je
ſi nich wſele žohnowanja do živjenja njeſt. W tejle myſli je
Spenar 20 lēt doſho w Frankfurce ſtukowal. Duž bu ſa wſch-
ſcheho dwórkego predarja do Dražđan powołany. Sakſki kurwjerch
Surij III. bě jeho w Frankfurce ſkyschal a tež pola njeho k spo-
wiedzi był. Jego predowanje bě ſo jemu jara ſpodovalo; tež bě
ſo jemu ſubiło, ſo bě Spenar pſchi hréchiwodawanju tu ſchtucžku
wuspěwał:

Człowiecze, ſo dopomí,
A to ſhwēru wopomí,
Kak je Bóh k nam hladal,
Pſches Sſyna naž žadał.

W lēcze 1686 ſo Spenar na pucž do Sakskeje poda. Hdyž
ſo do přenjeje Sakskeje wſy pſchijwjeſe, ſchulſke džecži k jeho woſej
pſchistupichu a tu ſchtucžku ſanjeſzechu:

Duž praji Bóh: Ta ſtanycz chzu,
Ta dyrbju do toh' hladacž,
Czi moji we hubjenſtwie ſu
A dyrbja troſčta tradač.

A na tym ſamym měſeče woſebny ſemjan k njemu ſtupi a
džesche, ſo je ſo ſa Spenarja modlik a hdyž je na to bibliju wo-
tewrili, je jeho wóčko na tón ſchpruch Sach. 4, 7 padnylo: „A
wón budže połožiež preni ſamjen, pſchi kotrymž ſ wjeſelioſczu wołačž
budža: ſbože, daj Bóh ſboże!“ Tole wſcho nětko Spenarjowu
wutrobu jara ſweſzeli a ſ radoſezu wón 11. julija 1686 ſwoje
město w Dražđanach nastupi. Hdyž w dwórkzej žyrkwi — tehdy
bě ſakſki dwór hiſcheze evangelski — ſwoje přenje predowanje džer-
žesche, bě ſakſki kurwjerch ſe wſchěmi ſwojimi ministrami w žyrkwi
a džesche po ſemſchenju: Ta ſebi ſenje njeſkym myſlił, ſo budže
mi hdy ſchtó tak jara moju wutrobu hnucž, kaž tutón naſch nowy
predar.

Město Dražđanskeho wſchſcheho dwórkego predarja pſacz-
ſche tehdy ſa najwſchſche duchowne město w zyłym khežorſtwje,
a Spenar wjedžſche jo polnje wupjelnicž. Lohke paſ jeho ſaſtoj-
ſtwo njebe. W ſrajnej žyrkwi bě wſele porjedziež. Kurwjerch drje
bě žyrkwiſzy ſmyſleny, ſchtož je hižom ſ teho widzecž, ſo bě ſebi
ſa heſlo to ſlowo wſał: „Sehovah je moja khothoj!“ tola jeho
kſcheczijskemu ſaložene njebe a wón njeđasche ſebi rad

nježo porokowacž. Kunje to paſ Spenar pola njeho činjeſche a
tu na woſobu njeħladasche. Tež bě tehdj wſele woſebnyh ludži
w ſtraju, kiz jara mało do pſczewoſcze džeržachu. Do tych Spen-
ar ſe ſwojimi ſlowami ſe wſchej mozu rubaſche. Tak wón
wſchudžom ſe wſchěmi mozami k bohabojoſczi nuſowaſche. Duž bě
dale a hóle widzecž, ſo Spenar njemóže w Dražđanach wostacž.
Mathana wſchal kóždy rad we ſwojim domje nječerepi. W lēcze
1691 bu wón mot bramborskeho kurwjercha ſa promſhta do Bar-
lina powołany, hdyž je potom hiſcheze ſ wulſim žohnowanjom
ſtukowal. 5. februara 1705 jeho Bóh do ſwojeje njebjeſkeje
winizy wotwoka.

Spenar bě po Lutheru jedyn ſ najſaſklužbiſhich mužow
evangelskeje žyrkwie. Te rěki žohnowanja, kiz ſu ſ njeho běžale,
njeſku hiſcheze dženſha wuſkhe. Bóh ſaplačz jemu w njebjeſach,
ſchtož je ſwojim wěrybratram dobreho činił!

„Prawy“ profeta.

W dženſhich ſczenju ſbóžnik pſched „ſalſchňmi“ profetami
warnuje. K tajkim ſwiaty Pawoł njeſkuſchesche; pſchetož tón ſo
Khrystuſhoveho evangelija hanibowal njeje (Romſk. 1, 16). Tónle
Pawoł bě muž wužokeho rodu. Taſko romſki měſchčan njeſtejeſche
wón niſko a ſmedžiſche ſo jeno wot khežora ſameho ſudžicž. Žadýn druhi člowjek nad nim možy njeſtejeſche. Pſchi tón bě wón
jedyn ſ najwſcheniſhich mužow ſwojego čaſa. Wón móžesche ſo
ſ Farijeſskimi, ale tež ſ mudrymi w Althenje a Romje měricž. Ale
pod jene ſo tola ſhibowacze: pod ſwiaty evangelij. Powjescz a
wucžba wo Khrystuſhu džesche jemu pſche wſcho. A tutón evan-
gelij je wón tež rad a ſwólniſtwe a ſe wſchej khrubloſczu pſchi-
powjedał. Hdyž bychu Khrystuſha a jeho khežy narod, jeho ſi-
wjenje w niſkoſezi a khežobje, a jeho czežki ſonc na kſchizu hanili,
njeby ſo Pawoł jeho hanibowal, ale by powjescz wo Khrystuſhu
czim wjeſelscho a czim ſahorjeniſcho pſchipowjedał. Ma njeho
čzemny tehoodla hladacž. Skoro paſ je tak daloko pſchisčlo,
ſo ſo ludžo Božego ſlowa, Božego bliđa a pobožnego živjenja
hanbuja. Tych je doſež, kotsiž wo tón nježo ſwojim towařſham
njepraja, ſo ſu ſe niſchi pobyl. Czile mohli ſo jím do wocžow
wufmjecž. A pſchi wěrowanjach a khowanjach móžesche husto
měſchčanow wohladacž, kotsiž njeviedža, hdyž druſy ružy ſtiknu,
ſchto ſ rukomaj ſapocžecž, a jej do ſakow abo na kſribjet kladu.
Štiknenja paſ ſo hladaju; to mohlo ſo tola ſdacž, jako bychu
wěrjazy byli, a teho ſo hanbuja. A tola je evangelij njeſto, ſe
cohož njeđyrbjeli ſo hanbowacž. Evangelij je najwjetſha móz na
ſwěcze. Tuta móz ſamjen-twjerde wutroby člowjekow roſbiſe a
hréſchnikow ſ najwjetſcheje khežobje khežobje. Evangelij je kſylny
doſež był, ſo ſu w jeho možy mužojo ſtroſchtui do najzaſložniſcheje
ſmijercze ſchli. Evangelij mrějazych ſpoſoja, ſo ſo nježeho njeboja;
evangelij je zyłe ludy pod ſwoje ſtijesztwo podeszbiſnyl a je do
czista pſchemeníl. Kajki roſdžel je tola mjes pohanſkim a kſchec-
zijskym ludom! A to wſcho je evangelij dokonjal! Duž
čzemny ſebi to khežobje a ſebi njeſto hódne na to wjedžicž, ſo
mam̄ evangelij. A čzemny tež do njeho wěricž. Wón dyrbi
móz był, kiz naž w zyłym naſchim ſiwenju wobknježi. Čzemny
paſ ſo tež wo to ſtaracž, ſo bychu jón pohanjo bórsh wot naž
kſhyscheli a pſches njón ſbožowni byli. Hdyž ſo tak k evangeliſej
ſnajemy, budže ſo tež jumu naſch ſenjes a ſbóžnik k nam ſnacž.
Wón ſo naž hanbowacž njebudža, ale budže naž witacž do ſwo-
jeje domiſny, hdyž cžlowiſke brachi a ſlaboſcze wjazy njebudža a
hdyž ſo tež wſchſchi nižſchego hanbowacž njebudža, kaž tu na
ſemi.

Sle towarzystwa skaža dobre poczinki.

Nas do doma pschiindzech, kotrehož wobydlerjo mějachu dweju kanarików, wot kotrejuž mi jedyn se swoim wubjernym spěwanjom wožebje nadpadny. Spěwać běsche rjany ptacžk.

Někotre měžazh posdžischo sažo do tehole doma pschiindzech, hdžez lubožnje a rjenje spěwazeho ptacžka wjedžich, a žo wježelach, jeho sažo spěvacž klysczecž. Pschi mojim sastupjenju běsche ptacžk směrom. Po někotrych mjeñschinach pak ſo ſchréčenje klyscze c̄da, kajkež wrobl cžini. Ta ſebi myžlach, ſo je ſo wrobl jako njeprøſcheny hóscz něhdze wó jſtweje ſkhowal. K swojemu wulkemu spodžimanju dyrbjach pak ptynycz, ſo bě tón pýtanu wrobl kanarik, kž běsche předy tak rjenje spěwał.

„Kak je to pschiichlo?“ ſo wobžedžerja prashach. Tón džesche: W horzym lěže kanarika w kletzy psched wokno powjeschach. Tam wón wroblaze witanje klysczesche a po nim cžinjesche. Duž hiscze dženža, kaž klyscicze, město swojego kražneho spěwa, kž kóždeho ſwiežela, swoje cžik, cžik, cžik, klyscz dawa, tak ſo masch ſo bojecz, ſo wón swoje rjane spěwanje ſkonečnje zhye ſabudže. So vych pak jeho tónle njepončink wotwucžil, mi ničo wysche njevostanje, hacž jeho ſ tym poſhodacž, ſo jeho w ſapojſhnienej kletzy do cžémneho ſtaju. Psched někotrym čažkom běch w cžehnjerni ſa kanariki a wobledžbowach, kajku wulku ſcžerpliwnoſcz, wutrajnolcž a prózu te ſtare na to nałožuju, te młode něchtu naučicž.

S wjele prózu a ſwérnoſczu pobožni starschi ſwoje džecži w dobrym roswuežuju. Macz to małe na klin woſmje, jemu rucžny ſtuknje, jo dobre hrónczla a ſchtucžki wucži a pyta tak ſahé pobožnoſcz do maleje wutrobny plahowacž a jo na to ſwuežowacž, jeno dobre a pěkne ſkowa trjebacž. Pschi wjele džecžoch ſo to starshim radži, a woni móža ſwoje wježele na tym widžicž, kak ſo jich džecži tak derje radža. Tež kóždy, kž do domu pohladacž pschiindže, ſo nad pěknymi džecžimi ſwieželi.

Husto ſo to posdžischo píſheměni. Kaž rucže džecži pod nje-dobre rčeze a bjesbožne waſchnja píſhiiudu, dha ſu nanowe a maczernie napominanja a wucžby ſabyte. Sle ſo pschiwoſmje. Husto tak daloko pschiindže, ſo njemžesč kanarika a wrobla wjazy roſeſnacž. Tak je ſo džecžowa rěč píſheměnička.

Tola ſu tež džecži, kž pod najhóřchimi wobſtejnnoſczemi pobožne wostanu a dobremu wocžehnjenju, kotrež ſu dostałe, cžecž cžinja. We wachowanju a modlenju wostacž, wuschi ſatylacz psched ſtažozymy rěčemi a psched hložom ſawiedžerja, to je píſhede wſhem tón pucž, ſebi njedacž dobre pocžinki ſkaſycež.

Boža ruka njeje pschekrótka.

Zako kóz 18. lěſtotska revoluzijne knjeſtvo w Franzowſkej jeneho po druhim ſkonzowacž dawasche, bu tež wožebnymaj man-dželskimaj hlowa wotcžata. Žeju ſawostajene džecžo, luboſna mała hločka, bu fararzej Oberlinej w Steintalu w Elſažu do domu date, hacž mohlo ſznamo tam psched mordarjemi wukhowane wostacž. Tola bóřh buchu wot krwělacžneje wyschnoſcz wojazy ſa njei do Oberlinoweho domu wupóžlani, ſo bych u jimali. S wótrymi ſłowami ſo do duchowneho dachu, hacž je ta džowka pola njeho a ſo ma ju wudacž. To bě ſa Oberlina cžejka wěž. S nufy hacž, bě jemu hroſnoſcz, a to njewinowate džecžo pscheradžicž, to tež njechasche. Duž wojaſam ſ krotkim ſłowom wotmolwi: „Pýtajče ju ſham!“ Zako cži wojazy nětko ſa njei píſche wſhē ſtov pýtachu, ſo Oberlin ſ Bohu wołaſche, ſo by wón to džecžo ſchlitowal a wobarnowal. Na to po ſkodze ſa nimi džesche. Duž wojazy runje durje teje komorki wotewrichu, kž bě tej hločzy píſchypolasa. Woni do njeje pohladaju, njewidžachu pak nikoho

nutsłach, durje ſažo ſapražnýchu a w druhich komorkach pýtachu, doniž, dołheho pýtanja ſprózni, ſažo ſ domu njeñdžechu.

A ta holežka? — Ta běsche runje ſadu durjow ſtała a ſebi wo twjelku ruzý trčka, njewjedžo, kajki ſaložnych ſtrach runje tehdź nimo njeje cžehnjeſche.

Boža ruka njeje krótka, ſo njemohla pomhacž.

Ssakrowanje.

W naſchim čažu ſu ſo towarzystwa ſaložale, kž maju ſa ſnamjo ſwojeje dželawoſcze kſchijž ſ wěſtej barbu. Towarſtvo cžerwjeneho kſchijža hłada we wójnje ſranjenych, towarzystwo běleho kſchijža ſebi pózegiwoſcz, towarzystwo módreho kſchijža je píſce-čiwo alkoholſkim napojam. Sſu ſo tež do towarzystwa ſ brunym kſchijžom ſjednoczili, kotrež je wſchemu kurjenju wójnu píſchipowjedžilo. A ſkonečnje je fijałkowy kſchijž naſtał, kž chze ſakrowanje wot-ſtronicz. Runje trjeba njeby bylo, ſo k wſchemu temu kſchijž nało-žuju; tón je nam ſwjeczischi, hacž ſo bych ſo tajke towarzystwa ſ nim kryle. Ale te towarzystwa ſame na ſebi ſu jara dobre a wožebje tež to poſlednie, to píſcečiwo ſakrowaniu a ſelenju; píſhetož wſcho ſelenje je phi a hańba ſa kſhesčijana, kotremuž je tola Bože mjenio ſa modlenje, ſhwalenje a džakowanje date. Tam je wojerſke ſwucžowaniszczo. Kóždy wě, kak ſo na tych ſeli. Nas pak bě młody wyschischi na ſwojich rekrutow tola píſchejara ſelil. Duž cžujesche, ſo jeho něchtó wot ſadu ſa ſuknju torhny, a jako ſo wobrocži, ſtejſeſche psched nim mały 5-lětny fararjowy hólcž a džesche ſ njemu: „Wy njedyrbjeli tak ſakrowacž, hewak to wojaſy tež nauku!“ Wyschischi ſo hańbowasche, je pak temu hólcžej čaž ſiženja džakowaný był.

Do jeneje ſwójby ras wuj, kž bě daloko pucžowaſ, píſhiindže. Hevak duſhny, bě ſo wón naučiſi, píſhezo Bože mjenio mjenowacž, ſebi ničo njepraweho píſchi tym njemybzlo. Duž wón pýtny, ſo ta mała domjaza džowęžiſka ſwojej maczera něchtto do wucha ſchepny. Wón ſo prashesche, ſchto je rjekla, a macz wotmolwi, ſo bě ſo prashala, hacž ſo tež wuj wſhēdnje wótcženash modli. „Nó haj wſchaf“, wuj ſ džecžu džesche, „druhdy drje; ale praj, ſchto ty ſ tym prashenjom měniſh?“ To džecžo wotmolwi: „Dokelž we wótcženashu prěnja próſtwa rěka: ſswiecžene budž twoje mjenio.“ Prědowanje na tutón ſetk mōžesche ſebi potom wuj ſham cžinicz. — Farat Wesley běſche ras w jenej ſhromadžiſnje, hdžez tež jedyn gurdywyschischi ſa blidom ſobu ſedžesche, kž wótsje a hroſne ſakrowasche. Duž Wesley pincžnikoj wótsje ſasche: „Píſchi-njeſče temu wyschischi tam ſchleňzu wody a prajeſe jemu, ſo by ſebi po kóždym ſakrowowanju hubu wopłokaſ!“ S hněwom ſo ſapaliwſchi wyschischi ſe ſtola poſkocži a budžishe ſo na fararja najradſcho ſ težakom dał, bu pak wot druhich na tym ſadžewany. Něchtto lět posdžischo ſetka ſo wón ſ tamnym duchownym na hańbě a ſo jemu jara ſa to džakowasche, ſo bě jeho to hroſne ſelenje wotwucžil.

Duž dži, luby cžitarjo, a cžiń teje runoſcze!

Wſhelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Knjes farat Krawſa píſchi katholiskej wožadže w Kulowje je žadny 50-lětny měſchniſki jubilej w tutym thdženju ſwyczicž mohł a to ſ wulkim wobdželenjom a pocžecžowanjom ſ bliſka a ſ daloka.

— W Herrnhucze je w tym thdženju cžorný evangelski du-chowny ſe Surinama wustupiſ a powjescž dał wo ſwojej domjazej wožadže w južnej Americy. Hakte píſhed 50 lětami je ſo jeho lud ſapocžał ſe kſhesčijanstwu wobrocžicž.